

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Monitum septimum, personæ Ecclesiasticæ in Noua lege magis merentur habere maiores & plures redditus pro suis sustentatione, quàm Ecclesiastici in veteri lege Mosaica, cùm tamen hi plures & maiores ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

MONITVM SEPTIMVM.

54. **E**Xistimo vnumquemque nobilium præstati
 hac generoso animo (qualem Deus Polonæ
 Nobilitati largitus est) conscientiæ suæ arcanis
 introspectis, duce lumine naturali, posthabitis
 omnibus respectibus, Diuinæ Ecclesiasticæ
 que voluntati reluctantibus, agnitorum id,
 quod personæ Orthodoxæ Ecclesiæ nouæ leg-
 is, debeant esse non minùs instructæ, ac mun-
 itæ alimentis, quàm fuerint Spirituales, siue
 Ecclesiastici Veteris Testamenti. Noua enim
 lex, & est perfectior, utiliorque hominibus, &
 Sacerdotes illius sunt nobiliores utilioresque
 animabus &c. Quod Catholicis (quorum gra-
 tiâ id scribitur) probandum non videtur, cum
 idem omnes sapiant, idem dicant.

Videamus igitur quàm multæ fuerint per-
 sonæ Spirituales veteris testamenti, & quos
 prouentus habuerint: longè meliores quàm
 Spirituales in hoc Regno nostro. Quod ut me-
 liùs intelligatur duo imprimis sunt demon-
 stranda.

55. *Primum*, quàm multæ fuerint personæ Spiritu-
 ales in Iudæa: deinde, quanta magnitudinis
 illorum terra fuerit.

Quoad numerum personarum Spiritua-
 lium in Iudæa: longè plures erant quàm in
 omnibus Ecclesiis, & Monasteriis, & Aulis
 Catholicorum ad Prouincias Regni Poloniæ
 pertinentibus. Quod sic planum facio.

56. Veteris testamēti Ecclesiastici de tribu Leui,
 habuerunt duplicia ministeria. Alij erant pro-
 priè Sacerdotes, quorum vnus ceteris superior
 erat Summus Pontifex, sicut apud nos est Pa-
 pa: Alij fuerunt Leuitæ, qui Sacerdotibus & ta-
 bernaculo Domini in variis officiis ministra-
 bant: vt sunt apud nos Diaconi, Subdiaconi; &
 alij inferiores Clerici.

57. Sacerdotes tempore Dauidis Regis fuerunt
 diuisi in 24. partes. 1. Paral. 24. v. 6. & seqq.

Leuitæ, idque non omnes, sed isti tantum
 qui ætate superauerant annos triginta, diuisi
 erant in quinque ministeria domus Domini, &
 inuenta sunt triginta octo millia virorum 1.
 Paral. 23. v. 3. Ex his electi sunt & distributi in
 ministerium domus Domini, qui immediatè
 Sacerdotibus ministrabant, vt apud nos Dia-
 cono: Horum fuerunt 24. millia 1. Paral. 23. v. 4.
 secundi erant Præpositi & Iudices, quorum er-
 ant sex millia 1. Paral. 23. v. 4. tertij erant Iani-
 tores, numero 4. mille 1. Paral. 23. v. 5. Quarti er-
 ant Musici, seu Psalteria canentes Domino in
 organo quæ fecerant ad canendum 1. Paral. 23. v. 5.
 Quinta pars eorum erant Thesaurarij, vel the-
 saurorum Ecclesiasticorum custodes, de qui-
 bus 1. Paral. 26. v. 20. & seqq. Sexti, qui docebāt,
 seu erudiebant cantum Domini; cuncti Doctores du-
 centi octoginta octo 1. Paral. 25. 7. Præterea Can-

toribus, Dauid annumerauit (ab illis tantem di-
 uersos Ministros Ecclesiæ) Nathinæos, de qui-
 bus 1. Paral. 9. v. 2. 1. Esdr. 8. v. 20. & antea quo-
 que Ios. 9. v. 23. Ex his classibus Ecclesiastica-
 rum personarum, quælibet illarum diuisa erat
 in 24. partes, vt facer textus declarat 1. Paral. 24.
 à v. 7. ad 19. & cap. 25. à v. 9. ad finem & cap. 26.
 Præter hos Leuitas seniores & sacerdotes, er-
 ant alij iuniores à viginti annis & supra 1. Pa-
 ral. 23. v. 24.

Erant præter hos alij Nazaræi Num. 6. v. 12.
 Iud. 13. v. 7. sicut Religiosi apud nos: quorum
 foundationes Deus annumerat magnis benefi-
 ciis quæ fecerat populo suo, Amos. 2. v. 11. præ-
 ter hos alij erant Rechabite, Religiosis etiam
 similes, à Domino Deo approbati, quauis
 non ab eo constituti Ierem. 35.

Præter istos erant Prophetæ varij: hæc, er-
 rant Scribæ siue Doctores Sacræ Scripturæ
 interpretes. Erant Pharisei ab illis diuersi Luc.
 7. v. 30. Matth. 23. v. 13. Quorum Pharisæorum
 viuendi modus & doctrina ab initio erat bo-
 na, quam obrem S. Paulus fuisse Pharisæus per-
 hibetur Act. 23. v. 6. & huius vocationis memi-
 nit Philip. 3. v. 5. Hi omnes ad hunc veterem
 Clerum pertinebant, vt omitam Exorcistas
 Act. 19. v. 13.

58. Ex his omnibus numerando solos Leuitas
 seniores, præter Sacerdotes & alios Spirituales
 supra nominatos, numerati sunt Leuitæ & in-
 uenta sunt triginta octo millia virorum 1. Paral.
 23. vers. 3. & quia Sacerdotes diuisi erant in 24.
 classes vt dicitur 1. Paral. 24. v. 7. & seqq. si vt
 scribit Iosephus Iudæus lib. 2. con. Appionem
 in qualibet classe erant plures quam quinque
 millia Sacerdotum: & classes erant 24. vt in
 correctis Iosephi libris legit Sigonius lib. 5. de
 Repub. Hebræa cap. 3. tunc tempore Dauidis
 Regis soli Sacerdotes erant plures quam cen-
 tum & viginti millia: & cum Leuitis seniori-
 bus erant plures quam centum quinquaginta
 & octo millia, & si credendum est quibusdam
 præclaris Authoribus qui scribant in qualibet
 classe horum Sacerdotum & Leuitarum quo-
 rum quælibet cohors (cohortes verdè sex erant)
 habuit 24. partes, & in qualibet parte iuxta Iose-
 phum, erant plura quam quinque millia per-
 sonarum, quoniam iste partes erant centum
 quadraginta quatuor, debuerunt (solos tan-
 tum modo Sacerdotes & Leuitas seniores nu-
 merando) omnes spirituales Principales
 plures esse, quam septies centena millia & vi-
 ginti millia. Inueniuntur tam multi in vni-
 uerso Poloniæ Regno Ecclesiastici: minimè.
 59. Videamus nunc quàm exigua & angusta vni-
 uersa terra vt regio fuerit Iudæorum. Id cer-
 tum est, in longitudinem se ulterius non por-
 rexisse, quàm sint Polona miliaria æqualia
 (quorum quodlibet vnâ horâ confici potest)
 sexaginta & septem, vt testatur probatus Au-
 thor

thor Brocardus itiner. 7. & Adrichomius accuratus & doctus Scriptor in præfat. in Theatrum terræ sanctæ: & ante illos S. Hieronymus Epist. ad Dardanum, qui numerando miliaria Italica (quorum tria Romana, Lombardica verò quinque, faciunt vnum Polonicum) visis ipse Regionibus totius Iudææ, dicit in longitudinem extensam fuisse ad centum sexaginta miliaria Italica, hoc est computando tria Romana pro vno nostro milliari, nostra miliaria quinquaginta tria, & tertiam partem miliaris. Computando verò 5. miliaria Lombardica pro vno nostro, terra tota Iudæorum nõ excedebat triginta miliaria polona, lógitudine. Latitudo verò ipsius iuxta Brocardum & Adrichomium, in quibusdam locis non excedebat 18. miliaria nostra, & in nonnullis ad 16. nostra extendebatur, quod manifestè constat per oculos testes, qui eam dimensi sunt, sicut Authores citati describunt. Conferamus nunc longitudinem & latitudinem Regni Poloniæ. Nam longè latius & longius Regnum Poloniæ cum Magno Ducatu Lithuanicæ & aliis Ducatibus & Prouinciis Sarenissimis Regibus Poloniæ subiectis extenditur. Quia à Septentrione in meridiem, id est, à finibus Liuanicæ, vbi iungitur Moschouicæ, vsque ad Poloniæ fines, inter Vngariam & Moldauiam, sunt gradus 12. seu miliaria 180. Ab ortu in occalum, id est, à finibus Ducatus Sereuientis, vsque ad fines occidentalis Poloniæ, sunt gradus 20. seu miliaria 200. longitudinis Regni Poloniæ, idque si rectâ viâ eundem esset sine anfractibus & viarum inflexionibus, quæ ferè duplo augent latitudinem & longitudinẽ Regni. Latitudo enim eius per lineam rectam incipit à gradu 48. vsque ad gradum 60. Longitudo verò à gradu 32. min. 50. vsque ad gr. 52. m. 50.

60. Conferamus igitur tam angustam in longitudine & arctam amplitudine terram Iudæorum cum tam magno numero personarum illorum Spiritualium, cum dominiis Regni Poloniæ longè amplioribus, & cum Ecclesiasticis illorum, & clarè inueniemus, non tantum has Regni Poloniæ Prouincias amplissimas, nõ alere tot Ecclesiasticos quot Iudæa alebat iuxta proportionẽ lógitudinis, & latitudinis, sed Iudæa, ad eò vt vidimus angustam, multò plures aluisse. Quid igitur vociferatur nõnulli: Ach multi Ecclesiastici, nij eorum reditus: Examinemus nunc reditus & proventus Ecclesiasticorum Iudæorum, & videbimus longè maiores fuisse prouentibus Cleri Catholici in omnibus mundi Regnis existentis, seruata proportione longitudinis & latitudinis vniuscuiusque Regni vel Prouinciæ collata cum angustis terræ & Regionis Iudæicæ.

61. Primus proventus fuit, decimæ terræ de po-

mis arborum, & de frugibus quas duodecim tribus Hebræorum mandato Dei, tenebantur date tribui Leui. hoc est Sacerdotibus & Leuitis. Leui. 27. v. 30. Deut. 14. v. 23. Et vini Num. 18. v. 27. & olei Deut. 14. v. 23.

Secundus proventus fuit, Decimæ omnium pecorum, præsertim equorum, bouum, ouium, caprarum &c. Leuit. 27. v. 32. vno verbo, omnes decimas quas D. Deo reddere Iudæi tenebantur, legauit Deus Sacerdotibus illorum iure perpetuo. Num. 18. v. 12. 13. 21. & hæc decimæ singulis annis reddebantur à filiis Israël, Deut. 14. v. 22. & sic vnaquæque tribus, nouem tantum partes habebat redituum suorum, tribus autem Sacerdotum, habebat duodecim, quia à duodecim tribubus decimam partem accipiebat, proinde ditior erat quam quæuis alia tribuum. Et quidem hanc etiam ob causam, quia alia tribus triplo vel quadruplo plures alebant personas, quam tribus Leui Num. 3. & 4. Immo ipsi tantum primogeniti filij Israël plures erant, quam omnes personæ in tribu Leui Num. 3. v. 42. & 46. & sic plus habuit, & quidem sine labore quilibet persona spiritualis Hebræa annonæ, quam vlla secularis.

Tertius reditus (vt benè ponderat S. Hieronymus in c. 4. Ezech.) erat, Alia decimæ à prioribus diuersæ, à D. Deo præceptæ, quibus ij qui eas offerebant D. Deo cum Sacerdotibus & Leuitis vesci debebant Deut. 12. v. 11. 12. 17. 18. & c. 14. à v. 22. ad 28.

Quartus proventus erat: Tertia decimæ quas D. Deus tertio quoque anno reddere præcipiebat, & cum Leuitis illis vesci. Deut. 14. v. 28. 29. & c. 26. v. 12. Tob. 1. v. 7.

Quintus proventus erat adhuc quarta decimæ, quas ipsi Leuitæ ex præcepto Dei dabant ex partibus suis Num. 18. v. 26. 27. 28. 2. Eld. 10. v. 38. & sic Sacerdotes qui apud eos erant, sicut apud nos Episcopi exceptis suis partibus, quas percipiebant æquali distributione simul cum Leuitis (vt benè obseruauit Iosephus lib. 14. Antiq. cap. 4. & habemus 2. Eld. 10. v. 38.) à quolibet Leuita, accipiebant rursus decimas, & hac ratione opulentiores erant quam Leuitæ, sicut & nunc iustâ Dei ordinatione ditiores sunt Episcopi, quam alij Ecclesiastici. Istis verò omnes Decimas præceperat Deus reddere absque procrastinatione Exod. 22. v. 29. & vt essent ex rebus quibusque selectissimis, idque sub panna capitis Imperauerat Num. 3. v. 29. 31. Vnde Dominus gloriatur, & hoc Sacerdotibus promittit, secularibus verò pro mercede benedictionem Ier. 31. v. 14. *Inebriato animam sacerdotum pinguedine, & populus meus donis meis adimplebitur ait Dominus.*

Sextus reditus erat ex variis stipendiis, quæ Sacerdotibus dabant voluntariè, sine vilo Dei præcepto, quorum Deus sæpe recordatur, & comprobatur illa sibi placere Leuit. 7. v. 16. & c. 22. v. 18.

22. v. 18. Num. 15. v. 3. & sic dabant primitias cibi & potus 2. Eldr. 10. v. 27. dabant mel, 2. Par. 31. v. 5. dabant ligna ad sacrificia cremanda 2. Eld. 10. v. 34.

67. *Septimus proventus* erat ex aliis oblationibus & donis, quæ Sacerdotibus & Leuitis reddebant, non ex Dei præcepto sed satisfaciendo votis, quibus voluntariè obligabant se ad reddenda hæc dona Leuit. 22. v. 18. & cap. 23. v. 38. Num. 15. v. 3. & c. 18. v. 11. 12. Quæ vota ut explerentur, Deus præceperat Leuit. 27. v. 2. 13. 16. Num. 29. v. ultimo Deut. 12. v. 6. 26.

68. *Octauus proventus*: Ter in anno (quando homines conueniebant ad Domum Domini Deut. 16. v. 16.) tenebantur Dei præcepto obligati, summo Pontifici & inferioribus Sacerdotibus reddere primitias spicarum mellis suæ altero die sabbati Leuit. 23. v. 10. Et hæc primitiæ debebant esse omnium frumentorum quæ terra gignit. Exod. 22. v. 19.

69. *Iterum* secundo quolibet anno tenebantur offerre iisdem Ecclesiæ Ministris primitias panis noui, die quinquagesima post sabbatum sanctum Leuit. 23. v. 15. 17. Et, non licebat comedere panem ac polentam & pules ex segete vsque ad diem quâ offerrent Deo suo, Leuit. 23. v. 14.

70. Præter hos paucos panes nouos, quolibet anno Sacerdotibus reddi solitos, Deus dedit illis & alias primitias panum, quos pinscebant qualibet septimana Num. 15. v. 21.

71. *Iterum* quartâ vice tenebantur singulis annis reddere primitias olei ac vini & frumenti, & aliarum rerum Num. 18. v. 12. 13. Deut. 18. v. 4. & hoc faciebant in fine anni septimo mense post messem. Hæc autem Primitiæ ut scribit S. Hieronymus in cap. 10. & 45. Ezech. continebant sexagesimam partem omnium reddituum, quos singulis annis habebant Israhelita, per omnem terram Iudæorum, qui reditus erat maior quàm decimæ decimarum, quæ dabantur sacerdotibus à Leuitis. Epistola autem 126. scribit has primitias continere aliquando quadagesimam partem prouentuum populi Dei.

72. *Nonus proventus* erat à Domino Deo designatus, ex pecuniâ pro necessitatibus Ecclesiæ, pro quibus vnusquisque pro se qui vigesimum ætatis annum excedebat, dare tenebatur medium siclum, hoc est nummos 23. & solidum vnum Exod. 30. v. 12. 13. Quod durabat & vltimius 4. Reg. 12. v. 4. & c. 22. v. 3. 4. 2. Paral. 24. v. 5. & seq. & vsque ad tempora Christi Mart. 12. vers. 41. Et ita non computando omnes qui exierant, de Ægypti seruitute ad terram promissam (quorum erant ut nonnulli eum Pererio disp. 17. in cap. 12. Exod. numer. 97. computant tres milliones) ab his percipiendi essent duo milliones trecenti & triginta tria millia, trecenti triginta & tres floreni polonici, & grossi decem. Quod si tantum computemus aptos ad prælium (quorum erant sexies centena millia Exod. 12. v. 37.) ab illis prouenirent quadringenta sexaginta & sex millia, sexcenti sexaginta sex floreni polonici, & grossi viginti. Porro duo floreni polonici æquivalent vni Rhensi: grossus autem vnus polonicus, æquivaler vni crucifero Bohemico & Austriaco, & Germanico; solidus verò polonicus est tertia pars grossi polonici. Quanti autem ex solis militum tributis collecti fuerint thesauri Ecclesiastici hinc conuenies, quod tempore Dauidis Regis ipsæ personæ ad bellum aptæ numeratæ fuerint ex Israël mille millia & centum millia: ex Iuda verò quadringenta septuaginta millia bellatorum. Par. 21. v. 5. à quibus proueniebat Ecclesiæ Ministris vnus millio, & præterea ducenta viginti vnum millia: præterea centum & vndecim floreni & grossi tres, & solidus vnus. Considerate igitur id DD. milites, tantamne summam vestris Ecclesiasticis tribuitis: in quorum pagis contributiones à vobis acceptæ non vnum efficiunt millionem?

Decimus proventus erat iste. Præceperat Deus dare Sacerdotibus omne primogenitum tam de hominibus quàm de iumentis Exod. 13. v. 2. Primogenitum autem, bouis, ouis, & capræ non redimebatur, sed pro hominis primogenito pretiū accipiebat, & omne animal quod imundum erat redimebatur. Hominis quinque solidi argenti Num. 18. v. 15. 26. hoc est, septem floreni polonici & 23. grossi, & vno solido: cum ergo tempore Moyſis numerati fuerint primogeniti filij viginti duo millia, ducenti septuaginta tres. Nu. 3. v. 43. Ab illis reddebantur Sacerdotibus polonicorum florenorum centum septuaginta & tria millia, ducenti triginta & tres floreni & grossi 23. & solidus vnus.

Vndecimus reditus. Hos Leuitas quos intra portas suas habebant, alere tenebantur, Deut. 14. v. 27. vsque ad saturitatem, pro quo Patribus familias promittebat benedictione Dominus in cunctis operibus manuum ipsorum Deut. 14. v. vlt.

Duodecimus proventus dabatur pars lanatum ex ouium tonsione Deut. 18. v. 4.

Decimus tertius proventus erat ex omnibus oblationibus, etiam ex holocaustis, nam etsi omnes carnes in honorem Dei cremabantur in holocaustis, pelles tamen Sacerdotibus qui offerebant holocausti victimas dabantur, Leuit. 7. v. 8. Ex aliis verò rebus per alia sacrificia Deo oblata pars Sacerdotibus cedebat, & pars Deo offerebatur.

Nam cum fiebat sacrificium ex alba farina, vel ex pane cocto in clibano, vel fixo in oleo in lebere, vel in sartagine ex simila conuersa oleo, pars ad Aatonem spectabat & filios eius Leuit. 2. v. 3. 10.

Similiter ex oblationibus ad portum spectantibus, seu libamētis pars Deo & pars Sacerdotibus

ci, & grossi decem. Quod si tantum computemus aptos ad prælium (quorum erant sexies centena millia Exod. 12. v. 37.) ab illis prouenirent quadringenta sexaginta & sex millia, sexcenti sexaginta sex floreni polonici, & grossi viginti. Porro duo floreni polonici æquivalent vni Rhensi: grossus autem vnus polonicus, æquivaler vni crucifero Bohemico & Austriaco, & Germanico; solidus verò polonicus est tertia pars grossi polonici. Quanti autem ex solis militum tributis collecti fuerint thesauri Ecclesiastici hinc conuenies, quod tempore Dauidis Regis ipsæ personæ ad bellum aptæ numeratæ fuerint ex Israël mille millia & centum millia: ex Iuda verò quadringenta septuaginta millia bellatorum. Par. 21. v. 5. à quibus proueniebat Ecclesiæ Ministris vnus millio, & præterea ducenta viginti vnum millia: præterea centum & vndecim floreni & grossi tres, & solidus vnus. Considerate igitur id DD. milites, tantamne summam vestris Ecclesiasticis tribuitis: in quorum pagis contributiones à vobis acceptæ non vnum efficiunt millionem?

Decimus proventus erat iste. Præceperat Deus dare Sacerdotibus omne primogenitum tam de hominibus quàm de iumentis Exod. 13. v. 2. Primogenitum autem, bouis, ouis, & capræ non redimebatur, sed pro hominis primogenito pretiū accipiebat, & omne animal quod imundum erat redimebatur. Hominis quinque solidi argenti Num. 18. v. 15. 26. hoc est, septem floreni polonici & 23. grossi, & vno solido: cum ergo tempore Moyſis numerati fuerint primogeniti filij viginti duo millia, ducenti septuaginta tres. Nu. 3. v. 43. Ab illis reddebantur Sacerdotibus polonicorum florenorum centum septuaginta & tria millia, ducenti triginta & tres floreni & grossi 23. & solidus vnus.

Vndecimus reditus. Hos Leuitas quos intra portas suas habebant, alere tenebantur, Deut. 14. v. 27. vsque ad saturitatem, pro quo Patribus familias promittebat benedictione Dominus in cunctis operibus manuum ipsorum Deut. 14. v. vlt.

Duodecimus proventus dabatur pars lanatum ex ouium tonsione Deut. 18. v. 4.

Decimus tertius proventus erat ex omnibus oblationibus, etiam ex holocaustis, nam etsi omnes carnes in honorem Dei cremabantur in holocaustis, pelles tamen Sacerdotibus qui offerebant holocausti victimas dabantur, Leuit. 7. v. 8. Ex aliis verò rebus per alia sacrificia Deo oblata pars Sacerdotibus cedebat, & pars Deo offerebatur.

Nam cum fiebat sacrificium ex alba farina, vel ex pane cocto in clibano, vel fixo in oleo in lebere, vel in sartagine ex simila conuersa oleo, pars ad Aatonem spectabat & filios eius Leuit. 2. v. 3. 10.

Similiter ex oblationibus ad portum spectantibus, seu libamētis pars Deo & pars Sacerdotibus

tibus dabatur. Leuitic. 6. vers. 14. 16.

Item ex Sacrificijs pro peccatis personarum priuatarum secularium (nam oblationes pro Sacerdote, pro Principe, pro omni populo simul omnes sicut in holocausto cremabantur in honorem Dei Leuit. 4.) pars dabatur Sacerdotibus Leuit. 3. vers. 13. & cap. 6. vers. 2. 4. 29.

78. Item & alia Sacrificia quae vocabantur pro delictis, ex his pars spectabat ad Sacerdotes Leu. 7. vers. 7.

Ad haec omne Sacrificium similia, quod coquitur in clibano & quidquid in craticula vel sartagine praeparatur eius erat Sacerdotis a quo offerebatur, siue oleo conspersa siue cruda fuerint Leuit. 7. vers. 9. 10.

79. Si autem pro gratiarum actione oblatio fiebat, offerebant panes absque fermento, conspersos oleo ut lagana azyma vncta oleo, coctamque simillam, & colyridas olei admistione conspersas, & pars erat Sacerdotum Leu. 7. vers. 12. 13. 15.

80. Similiter in victimis pacificorum, ubi offerebatur adeps hostiae & pectusculum, adipem super altare adolebant, pectusculum autem & armus dexter erat Sacerdotum Leuitic. 7. vers. 31. 34.

81. Qui vero scire desiderat quam multa & magna fuerint sacrificia in veteri testamento voluntarie a Dominis oblata (praeter ea quae mandauerat Deus) legat ea quae scripta sunt. Num. 7. & praecipue 3. Reg. 8. vers. 63. 64. ubi solus Salomon immolauit bouum viginti duo millia, ouium centum viginti millia. Populus autem illius oves & boues procul dubio innumerabiles. Tam multa vno die Sacrificia peragebantur, quid integro anno?

82. *Decimus quartus prouentus* erat a Nazaræis qui cum Deo offerebantur auferendo caesariem, & iterum in pollutione capitis consecrationis eorum, offerebant agnum anniculum, & ouem anniculam immaculatam, & arietem, canistrum quoque panum azymorum, qui conspersi sint oleo, & lagana absque fermento vncta oleo, & alia Num. 6. vers. 12. 14. 15. 20. praeter alia voluntaria Sacrificia ex voto Deo promissa Num. 6. vers. 21.

83. *Decimus quintus prouentus* erat ex alia pecunia praeter supra dictam, quam Iudaei Sacerdotibus dabant in voti redemptionem, quo vouebant animam suam Deo. Si fuerat masculus a vicesimo anno vsque ad sexagesimum annum dabat quinquaginta siclos argenti ad mensuram Sanctuarij Leuit. 27. vers. 3. hoc est, vnusquisque florenos Polonicos 77. grossos 23. & solidum vnum, si fuerat femina, triginta siclos Leu. 27. vers. 4. hoc est, florenos Polonicos 46. & 20. grossos.

A quinto autem anno vsque ad vicesimum masculus dabat 20. siclos, hoc est, florenos Polonicos 31. grossos tres, & solidum 1. femina

autem siclos 10. Leuit. 27. vers. 5. hoc est, florenos 15. grossos 16. & Solidos 2.

Ab vno autem mense vsque ad annum quintum, pro masculo dabantur quinque sicli, hoc est floreni septem, grossi 23. & solidus: pro femina vero tres sicli Leuit. 27. vers. 6. hoc est, floreni quatuor & grossi 20. Sexagenarius es ultra masculus dabat quindecim siclos, hoc est, florenos 23. & grossos 10. femina vero siclos 10, hoc est, florenos 15. grossos 16. Solidos duos.

Ad haec si pauper quis fuerat & aestimationem reddere non valebat, quantum aestimauerant Sacerdotes tantum dabat Leuit. 27. vers. 8.

Præterea animal immundum quod immolari Domino non poterat, Sacerdotes dimittabant, utrum bonum an malum fuerat, & statuebant pretium: quod si dare volebat is qui offerebat, addebat super aestimationem Sacerdotis quintam partem. Leuit. 27. vers. 13.

Decimus sextus prouentus habuerunt Ecclesiastici veteris testamenti ex vrbibus proprijs quas incolebant soli. Nam etsi non habuerint certam terram separatam ab alijs 12. tribubus habuerunt tamen vrbes 48. in medio 12. tribuum; ut ad eos haberent refugium secularis propter doctrinam & regimen Spirituale Iosue 21. vers. 4. Christianus vero Adrichomus in Theatro terrae sanctae tit. Leuit. nu. 7. ostendit ex sacris litteris, illos habuisse ciuitates 70. in salubri antra & locis editis, cum enim creuisset eorum numerus indigebant pluribus locis.

Decimus septimus prouentus erat ex praedijs, fundis, & agris quos Dei iussu habebant in suburbis & ultra ad vnum milliare per circuitum protendebantur Num. 35. v. 2. Ios. 11. vers. 2. & hoc significat verbum Graecum *ωγειονογια*, hoc est, agri ante ciuitatem excolti & seminati, ut aduertit Masius in c. 21. Ios. celebris Sacrae Scripturae interpres.

Decimus octauus prouentus erat ex domibus & agris hereditarijs, & quos aliquis iure perpetuo possidebat, & quos ex deuotione & voto populus Dei offerebat Sacerdotibus, qui ex Deo praescripto possideri debebant a Sacerdotibus sub his conditionibus Leuit. 27. a v. 14. ad 22.

Prima. Homo si vouerit domum suam & sacrificauerit Domino, considerare eam debebat Sacerdos, utrum bona an mala illa fuerit, & iuxta pretium quod ab eo fuerat constitutum, vendebatur vers. 14.

Secunda. Si ille qui vouerat domum, voluerit redimere eam, dabat quintam partem aestimationis supra & habebat domum v. 15.

Tertia. quod si agrum possessionis suae vouerat & consecrauerat Domino, iuxta mensuram sementis aestimabatur pretium: si triginta modijs hordei serebatur terra, quinquaginta siclis

ficilis venundabatur argenti vers. 16. hoc est florenis 77. grossis 23. & solido 1.

Quarta. Si statim ab anno incipientis Iubilæi vouerit agrum, quantò valere poterat tanto æstimabatur à Sacerdote vers. 17.

Quinta. sin autem post aliquantum temporis, supputabat Sacerdos pecuniam iuxta annorum qui reliqui erant numerum, vsque ad Iubilæum, & detrahebat ex pretio v. 18.

Sexta. Quòd si voluisset redimere agrum ille qui nouerat, addebat quintam partem æstimatæ pecuniæ & possidebat eum.

Septima. Sin autem noluisset redimere, sed alteri cui libet fuisset venūdatus, vitæ eum qui vouerat, redimere non poterat, quia cum Iubilæi venisset dies sanctificatum erat Domino, & possessio consecrata ad ius pertinebat Sacerdotum vers. 20. similiter quamuis esset Iubilæus quo vnusquisque reuertebatur in possessionem suam Leuit. 25. vers. 10. Talia tamen bona seu possessiones ad ius pertinebat Sacerdotum Leuit. 27. vers. 21.

90. *Decimus nonus proventus* erat ex domibus & agris quos quilibet voluntariè D. Deo & Sacerdotibus offerebat, & voto hanc suam oblationem firmabat. Quòd si ad illas domos & agros non habebat ius perpetuum, sed ad certum tempus, is qui eos obtulerat, talibus conditionibus volebat Deus sibi eos cedere & Sacerdotibus vsq. Num. 18. vers. 14.

Prima. Debuit Sacerdos supputare pretium quod debebat dare ille qui vouerat eum Domino, iuxta annorum numerum vsque ad Iubilæum, tantum pecuniæ pro illo agro accipere tenebatur Leuit. 27. vers. 23.

Secunda. In Iubilæo autem debebat reuerti, non ad eum, qui eum agrum voto obtulerat Domino, sed ad priorem Dominum qui venderat eum, & habuerat in sorte possessionis suæ v. 24. idque eam ob causam quia illum agrum is qui eum dederat Sacerdotibus non iure perpetuo possidebat (vti possidebat res in decimo octauo proventus commemoratas) sed ad certum tantum tempus.

Vigesimus proventus erat seu potius confirmatio proventus Leuit. 27. vers. 28. in hæc verba: Omne quod Domino consecratur siue homo fuerit, siue animal, siue ager non venditur nec redimi poterit.

91. Considerent id Politici. Nam directè hæc Dei Constitutio repugnat constitutioni ipsorum quam procurant ne Religiosi bona emant stabilia, & illis donata vel legata possidere iure perpetuo nequeant.

Ex hac verò Dei Constitutione, in qua prohibet Leuitas vendere vrbes & agros apparet Leuitas fuisse vrbiu suarum non tantum vsu fructuarios, sed directos Dominos, vt dicunt Iuriconsulti: *Aedes Leuitarum, que in vrbiu a-*

lianarum tribuum sunt, semper possunt redimi, &c. quia
Lancij Opusc. Tom. 2.

domus Vrbiu Leuitarum pro possessionibus sunt inter filios Israël, suburbana autem eorum non veniant, quia possessio sempiterna est Leu. 25. vers. 32. 34.

MONITVM OCTAVVM.

92. **N**emo potest licitè Cracouiensibus Patrum Societatis Iesu Scholis officere, vel quæ sita hæc aut suscitata impedimenta contra scholas easdem quocumque pretexto promouere. Omnibus enim & singulis tale quid præsumptibus à Sede Apostolica, diræ Pontificiæ & anathema in pœnam cedit, à quo intra Regnum Poloniæ nullus omnino (extra mortis articulum) subleuare potest. Nisi intercesserit expressa potestas ex vrbe, vel à S. Rota, vel à Sanctissimo lata. Veritatem huius rei declarat nobis. Decretum à Commissariis Apostolicis, cum ad instantiam Academicorum Cracouiensium, Patribus Societ. Iesu. Romam prouocatis, sex circiter annis hac de re disceptaretur, in hæc verba latum.

Vobis omnibus & singulis, Abbatibus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, &c. Canonicis, Plebanis, Viceplebanis, Vicariis, Capellanis, &c. Regularibus exceptis, & non exemptis, nec non Illustrissimis DD. Palatinis, Castellanis, Ducibus, Militibus, Nobilibus, Capitaneis, Marefcallis, Deputatis, Iudicibus, Consulibus, Proconsulibus, &c. Præfectis, Seruientibus, Scribis, ceterisque, Domini & vestrum cui libet in solidum, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, vel præeminentia exciterint, inhihemus, ne Venerabili Collegio Cracouensi Societ. Iesu illiusque, Rectori, Patribus, & Professoribus, ac Scholaribus seu Studentibus principalibus, vel eorum pro tempore successoribus, &c. impedimentum aliquod præstetis seu præstent, aut impediatis ipsos, & in aliquo detis vel dent auxilium, consilium vel fauorem directè vel indirectè, publicè vel occultè, quouis quæstio colore, causa, prætextu vel ingenio? Quòd si fortè præmissa omnia & singula non adimpleueritis, &c. Nos in Vos & ipsos supra dictos, & vestrum quemlibet in solidum, qui culpabiles in præmissis vel aliquo præmissorum fueritis seu fuerint, ac in Contradictores quoslibet, & rebelles ac impediatis ipsos Venerabile Collegium Cracouense Societatis Iesu, illiusque, Rectorem, Patres, & Professores ac Scholares & Studentes, &c. ipsosque impediatis, auxilium dantes, consilium vel fauorem, publicè vel occultè, per se vel alium seu alios, ex Nunc, prout ex tunc, & ex tunc, prout ex nunc, singulariter in singulis Excommunicationis: in Ecclesiarum verò quarumcumque, ac Monasteriorum Conuentus, Capitula, & Collegia quacumque in his delinquentia, Suspensionis à diuinis, & in ipsorum delinquentium & rebellium Ecclesias, Monasteria, & Capellas, Interdicti Ecclesiastici sententias ferimus in his scriptis, ac etiam promulgamus, &c. Absolutionem verò omnium & singulorum, qui præfatas nostras excommunicationis sententias incurrerint, quoquo modo, Nobis vel Superiori nostro tantummodo refer-